

MESURES CAP A LA
SOBIRANIA
ALIMENTÀRIA

AIXEQUEM
LA REPÚBLICA

MESURES CAP A LA SOBIRANIA ALIMENTÀRIA

Aquest document té per objectiu proposar una sèrie de mesures que siguin inspiradores per tal d'avançar cap a la **sobirania alimentària**, immerses en el procés de construcció de la República Catalana des de baix.

Hi trobareu propostes de mesures i accions en els següents àmbits: pagesia, pesca, transformació alimentària i restauració, consum i comercialització, biodiversitat agrària, feminismes, fonts de vida, educació i recerca, polítiques alimentàries globals i model territorial; i estan pensades per a ser desenvolupades des de diferents àmbits de treball: organitzacions pageses, moviments socials, CDRs, administracions públiques, entitats i empreses del sector, amb l'objectiu d'avançar cap a la sobirania alimentària en totes les dimensions del sistema alimentari.

En la redacció d'aquest document, que ha estat elaborat a la tardor hivern de 2018-2019 mitjançant una gran trobada el 24 de novembre a Artés, hi han participat 80 persones pertanyents a 37 entitats i organitzacions en defensa de la Sobirania Alimentària d'arreu de Catalunya.

Aixequem la República. Comissió per a la Sobirania Alimentària
Construïm poder popular.

Trobem-nos.

Pensem-la.

Visquem-la.

LA SOBIRANIA ALIMENTÀRIA és el dret dels pobles, comunitats i nacions a definir els seus propis sistemes de producció, transformació i distribució d'aliments, així com les polítiques agrícoles, pesqueres, alimentàries i de terra, de manera que siguin ecològica, social, econòmicament i culturalment apropiades a les seves circumstàncies úniques. Això inclou el verdader dret a l'alimentació i a la producció, la qual cosa significa que tots els pobles tenen dret a una alimentació innòcua, nutritivament i culturalment apropiada, i als recursos per a la producció d'aliments i a la capacitat per a mantenir-se a si mateixos i a les seves societats¹”.

Via Campesina

Més informació sobre l'estat de la Sobirania Alimentària a Catalunya:

<https://anuarisobiraniaalimentaria.cat/>

<http://indicadors.arrandeterra.org/>

¹ www.viacampesina.org/es/16-octubre-dia-internacional-la-soberania-alimentaria-los-pueblos

ÍNDEX

Pagesia.

Pesca.

Transformació alimentària i restauració.

Consum i comercialització.

Biodiversitat agrària.

Feminismes de la vida.

Fonts de vida.

Educació i recerca.

Polítiques alimentàries globals.

Model territorial.

PAGESIA }

MESURA 1 Assegurar la viabilitat econòmica, ecològica i social de les finques agroramaderes.

1.1 Posar la veu de la pagesia al centre de les polítiques públiques que es desenvolupen en totes les baules de la cadena alimentària: producció, distribució, comercialització, consum, comuns agroalimentaris, etcètera.

1.2 Estudiar una proposta de renda bàsica agrària pagesa que asseguri el manteniment de la pagesia que produeix els aliments imprescindibles per a la reproducció de la vida.

1.3 Crear o recuperar mitjans de producció públics i gestionar-los de forma comunitària-cooperativa.

1.4 Mancomunar serveis de comunicació, comercialització, maquinària, etcètera, entre la pagesia.

MESURA 2 Fomentar una forma de producció que preservi, recuperi i millori la fertilitat del sòl i mantingui l'equilibri dels agroecosistemes.

2.1 Incrementar la fertilitat del sòl, amb matèria orgànica, per a tenir sòls més fèrtils i saludables. Aquesta acció també permet incrementar la capacitat de retenció d'aigua del sòl, entre altres mesures, per tal d'adaptar les pràctiques agrícoles al canvi climàtic.

2.2 Afavorir i donar suport a l'agricultura ecològica, agroecològica, permacultura, regenerativa, i totes les formes d'agricultura que millorin la sostenibilitat ecològica, així com la ramaderia extensiva de petita i mitjana escala des de tots els àmbits de la societat.

2.3 Fiscalitzar les empreses de productes fitosanitaris nocius per a la salut i el medi ambient, a fi de sufragar les externalitats generades per la indústria química; les quals, actualment, les assumeix l'administració pública (recollida de residus de plàstic, malalties de la població, contaminació de la terra o de l'aigua...).

MESURA 3 Definir les necessitats alimentàries del país en clau d'una dieta saludable i culturalment adequada per relocalitzar les produccions en base a aquestes necessitats.

3.1 Aprovar de forma immediata una moratòria en la construcció de granges de producció intensiva, incloses les llicències que s'han concedit els darrers anys de granges que encara no estan construïdes.

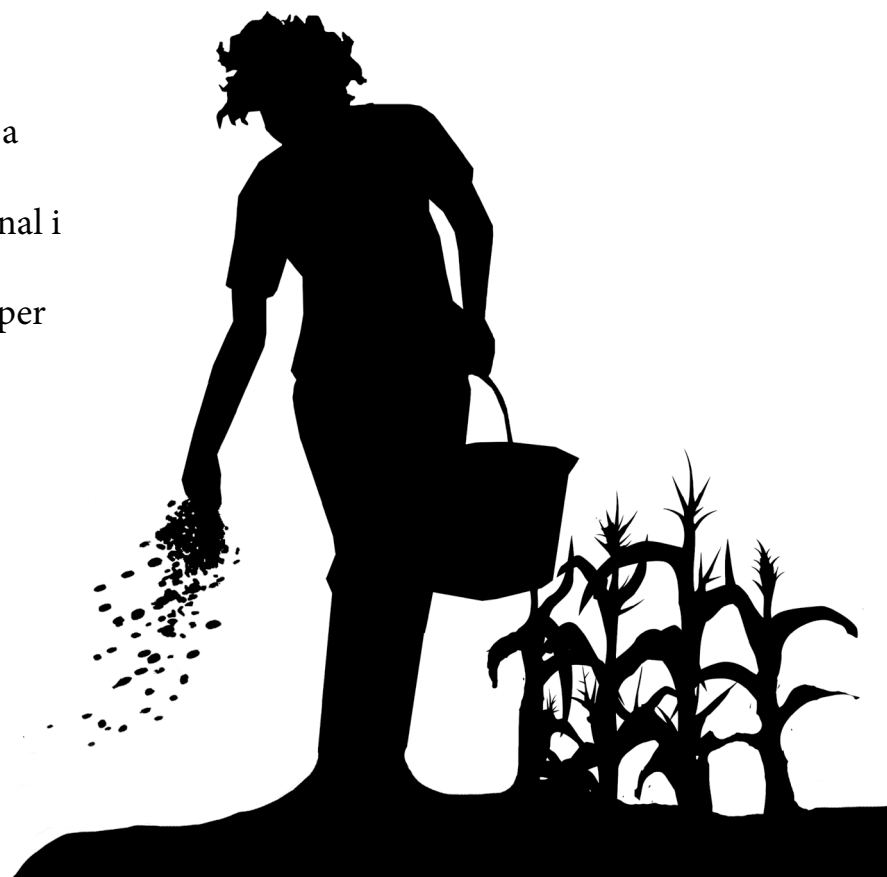
3.2 Construir unes relacions de producció-consum basades en el principi de subsidiarietat, és a dir, allò que es pugui satisfer en l'escala més petita no anar-ho a buscar en una de més gran.

MESURA 4 Fomentar la incorporació de persones al sector agroramader i facilitar l'accés a la terra.

4.1 Crear una xarxa d'espais test o vivers agraris i ramaders per tal de facilitar la incorporació de persones al sector que no vinguin de la pagesia i no disposin de terra, màquinària, etc., associat a bancs o xarxes de terres locals i amb un acompanyament integral a l'inici de l'activitat.

4.2 Facilitar processos de relleu generacional mitjançant acords entre la pagesia que plega i les persones que es volen incorporar a l'activitat agroramadera.

4.3 Treballar pel relleu generacional i la transició agroecològica en les cooperatives agràries històriques per a donar-los continuïtat i evitar la pèrdua de mitjans de producció de propietat col·lectiva.

MESURA 5 Generar espais i eines d'empoderament de la pagesia i la ciutadania per a decidir quin sistema agroalimentari volem.

5.1 Crear nous espais d'articulació de la pagesia perquè aflorin noves realitats pageses.

5.2 Participar als sindicats agraris existents per a integrar la visió de la Sobirania Alimentària.

5.3 Buscar espais conjunts de comunicació i coordinació transversal per a desenvolupar accions comunes.

5.4 Creació de Consells Alimentaris a nivell municipal i comarcal arreu del territori per a la definició de les polítiques alimentàries locals.

MESURA 6 Definir una Política Agrària pròpia des de la pagesia amb la participació de la ciutadania.

6.1 Simplificar el sistema normatiu de reglaments i burocràcia ja que, amb l'actual, l'administració catalana dificulta el desenvolupament de petits i mitjans projectes agroramaders.

6.2 Deixar de subvencionar la gran distribució i l'agroindústria, -que escanya la pagesia-, amb diners públics a través de subvencions directes i indirectes.

6.3 Desenvolupar sistemes de certificació i d'autoprotecció sanitària des de la pagesia i la ciutadania que incorporin criteris que valorin els circuits de comercialització, la proximitat i les condicions laborals dels i de les treballadores agràries. Promocionar sistemes participatius de garantia, alternatius a la certificació per tercera part.

6.4 Dotar el territori de serveis públics dignes per a l'acollida de persones temporeres i facilitar per part de la pagesia que puguin treballar el major nombre de mesos l'any.

PESCA

MESURA 7 Fomentar el coneixement ecològic, social i polític sobre l'àmbit marítim i l'activitat de la pesca artesanal, la identitat i la cultura pesquera.

7.1 Dissenyar i realitzar activitats culturals i pedagògiques participatives sobre l'àmbit pesquer amb les entitats dels barris, als mercats locals, als centres cívics, a les escoles, als espais comunitaris, etc.

7.2 Millorar el coneixement tant sobre l'ecosistema marí com sobre l'activitat pesquera artesanal i la cultura pesquera en cada context local, i explicar els avantatges socials, econòmics i ecològics de la pesca artesanal.

7.3 Recuperar les receptes tradicionals de pesca revaloritzant la pesca d'espècies poc conegudes i poc comercialitzades, a través de tallers de cuina i d'iniciatives artístiques.

7.4 Millorar el coneixement del calendari de pesca de temporada.

MESURA 8 Fomentar la comercialització dels productes de pesca artesanal a través de les xarxes de consum local i agroecològic.

8.1 Promoure el sistema de "Pesca Sostinguda per a la Comunitat" (a l'estil de les AMAPS o els CSA en l'activitat agrària) en col·laboració amb altres actors socials com grups o cooperatives de consum agroecològic i altres productors/es del sector primari.

8.2 Millorar els canals de venda directa i local de pesca artesanal amb el suport de les administracions públiques, com ja s'està fent amb algunes confraries per assegurar la seva supervivència.

8.3 Generar alternatives per a confrontar el control de grans empreses de pesca industrial o aqüicultura i el transport de llargues distàncies del peix congelat a través de les cadenes dels supermercats a nivell local i d'escala petita amb una diversitat estesa de les espècies marines consumides.

MESURA 9 Incloure la pesca artesanal en les iniciatives i el moviment per la sobirania alimentària i fomentar la col·laboració entre diferents actors socials.

9.1 Donar visibilitat a la pesca artesanal i promoure la producció i el consum local de la pesca, començant en barris i pobles costaners.

9.2 Facilitar la participació de les persones que realitzen una pesca artesanal, en el moviment per a la sobirania alimentària, millorar la seva visibilitat dins del propi moviment, i consolidar les xarxes del suport i solidaritat mútua entre diferents actors socials com la pagesia, els menjadors escolars, els socis i les sòcies dels grups de consum, etc.

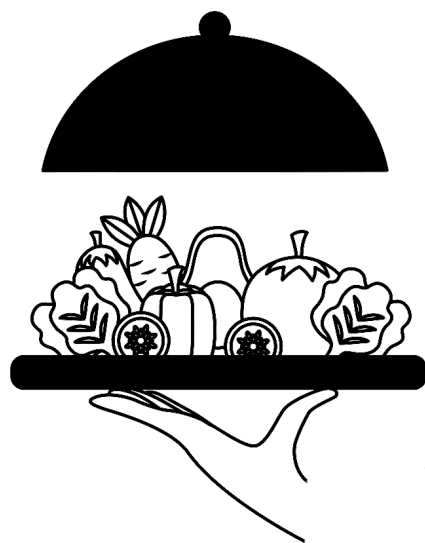
TRANSFORMACIÓ ALIMENTÀRIA I RESTAURACIÓ

MESURA 10 Promoure l'elaboració i la comercialització dels excedents alimentaris de l'activitat productiva.

10.1 Facilitar i recompensar l'aprofitament dels excedents alimentaris per a l'elaboració de productes alimentaris humans i animals i altres usos derivats en la petita i mitjana producció.

10.2 Facilitar i premiar l'aprofitament d'excedents alimentaris de la restauració.

MESURA 11 Fomentar la creació d'obradors multisectorials i col·lectius.

11.1 Promoure la gestió pública o col·lectiva d'infraestructures dedicades a l'elaboració i a la transformació alimentària amb preus a l'abast de la pagesia.

11.2 Facilitar mecanismes per al disseny participatiu dels usos i gestió dels obradors per part dels projectes implicats, prioritzant criteris agroecològics.

11.3 Implementar espais d'obrador en l'àmbit rural per facilitar la logística de la pagesia i afavorir l'autoocupació a les zones rurals.

11.4 Millorar l'aprofitament d'instal·lacions ja existents i que puguin servir com a obradors (per exemple, cuines d'escoles o instituts).

11.5 Crear eines de formació i intercanvi d'experiències entre diferents projectes d'elaboració, serveis públics i entitats acadèmiques per tal d'afavorir la millora de la seva gestió i establir punts de trobada del sector.

11.6 Crear obradors espai-test o vivers per facilitar que la pagesia pugui elaborar el seu propi producte, amb un acompanyament i/o assessorament especialitzat.

11.7 Facilitar la identificació dels productes artesanals elaborats en aquests espais i la seva comercialització a través de circuits curts.

MESURA 12 Facilitar el procés de matança pels/les ramaders/es.

12.1 Millorar l'accés dels ramaders/es d'oví, cabrum i boví als escorxadors més propers amb normatives que protegeixin la línia de petit bestiar.

12.2 Adaptar la normativa per a reobrir els escorxadors municipals, i la creació de sales de desfer i càmeres de fred comunitàries.

12.3 Engegar un sistema de rotació pel territori d'escorxadors mòbils per a facilitar la venda de proximitat i el benestar de l'animal.

12.4 Adaptar els escorxadors privats, comarcals i municipals per a processar animals procedents de la caça.

12.5 Facilitar la instal·lació d'escorxadors a la pròpia finca a fi de reduir despesa i garantir benestar i proximitat.

MESURA 13 Impulsar la gestió col·lectiva i/o pública de maquinària i infraestructures necessàries per a la transformació del cereal, per exemple molins i maltejadors.

MESURA 14 Adaptar la legislació i la normativa per a facilitar la transformació artesanal dels productes agraris.

14.1 Denunciar l'arbitrarietat de les inspeccions de sanitat; i establir criteris de control i seguiment proporcionals i fundats.

14.2 Crear taules de treball per tal de construir eines, reglaments i guies adequades a les diferents escales del sector entre les administracions públiques i les entitats dedicades a la transformació alimentària.

14.3 Discernir, a nivell normatiu, les necessitats i reglaments de les iniciatives d'autoconsum, la petita i mitjana producció de la gran indústria agroalimentària.

MESURA 15 Impulsar les bones pràctiques de restaurants i menjadors de col·lectivitats en base a criteris de Sobirania Alimentària.

15.1 Difondre les experiències de menjadors escolars ecològics, gestionats per AFAs que funcionen i incorporen criteris agroecològics.

15.2 Fomentar criteris vinculats a la sobirania alimentària en menjadors de col·lectivitats (menjadors escolars i hospitalaris, àpats comunitaris, menjadors socials...).

15.3 Organitzar premis i "estrelles" pels millors restaurants des de la perspectiva agroecològica/Sobirania Alimentària a fi de donar-los visibilitat.

15.4 Certificar restaurants agroecològics (criteris de producció però també de relació amb la pagesia, proximitat, etc.), impulsant la creació d'una marca i de certificacions participatives.

CONSUM I COMERCIALIZACIÓ

MESURA 16 Desenvolupar i enfortir els circuits curts de comercialització com a element indispensable de la creació de sistemes agroalimentaris justos i sostenibles.

16.1 Fomentar els mercats de pagès d'iniciatives de producció i elaboració agroecològiques.

16.2 Fomentar la venda directa ambulant i de finca i recuperar les parades de pagès/a fora dels mercats municipals.

16.3 Fomentar les cooperatives de consum agroecològic en tota la varietat de formes i escales que existeixen.

16.4 Donar suport a les formes d'intermediació no especulativa que s'assumeixen des del cooperativisme o l'associacionisme per tal de facilitar un consum agroecològic.

16.5 Reivindicar els pactes de preus i produccions a mitjà termini entre consumidor/es i productor/es com a forma d'establir uns preus i unes relacions justes fora dels vaivens especulatiu del mercat.

16.6 Donar suport institucional a totes aquestes formes de comercialització facilitant estructura, simplificant permisos, reduint els impostos i taxes i altres aspectes normatius que dificulten la implementació i consolidació d'aquestes pràctiques.

MESURA 17 Integrar el menjador escolar en el projecte educatiu dels centres públics i gratuïts, treballant amb criteris de Sobirania Alimentària (proximitat, ecologia, compra directa) i gestionant-lo democràticament per la comunitat educativa de cada centre.

17.1 Donar suport a la gestió i capacitat de contractació per part de les AFAs, reconeixent les que ja ho fan i potenciant i donant suport a les que ho podrien fer, com a mecanisme de democràcia de l'espai de migdia.

17.2 Aconseguir la gratuïtat del servei de menjador començant per impedir la pujada dels pagaments que fan les famílies, a través de finançament públic.

17.3 Elaborar una nova llei de l'espai migdia com a espai educatiu, consensuada amb tota la comunitat educativa i que en permeti la gestió des dels mateixos centres.

MESURA 18 Promoure un canvi normatiu per tal que la compra pública d'aliments integri criteris de Sobirania Alimentària.

MESURA 19 Desenvolupar polítiques públiques a favor d'un consum responsable amb criteris de Sobirania Alimentària.

19.1 Gravar fiscalment els productes insans (aliments processats) i fomentar un IVA 0% als productes frescos i de proximitat.

19.2 Gravar fiscalment les pràctiques comercials depredadores, com ara els aliments quilomètrics, sobreempaquetament innecessari, malbaratament d'aliments, petjada de carbó de les llargues cadenes comercials, etc.

19.3 Premiar i donar suport a les bones pràctiques comercials de la pagesia, com els circuits curts, reducció de residus, gestió d'excedents, etc.

MESURA 20 Fomentar l'educació en consum alimentari responsable.

20.1 Dissenyar i dur a terme campanyes de sensibilització als/les consumidors/es i especialment a les escoles, creant consciència a partir de les pràctiques de Sobirania Alimentària als seus menjadors.

20.2 Vincular la demanda de producte ecològic i de qualitat i el consum responsable amb la dignificació, reivindicació i millora del treball pagès i del treball en les zones rurals.

20.3 Exigir a les administracions una regulació estricta de l'etiquetatge de productes alimentaris seguint els perfils nutricionals de l'OMS.

20.4 Aplicar i estendre la normativa contra la publicitat enganyosa dels productes insans i prohibir la publicitat d'aliments dirigits als infants.

20.5 Promocionar la varietat en la demanda que generi més diversitat de cultius als nostres camps.

MESURA 21 Facilitar infraestructures i logística per a la comercialització de la petita i mitjana producció agroecològica i pel tractament dels excedents i/o els productes de rebuig.

21.1 Fomentar iniciatives d'economia circular i cicles tancats pel que fa als sistemes de reaprofitament d'excedents i de productes de rebuig en la producció, els circuits comercials i el consum.

21.2 Cedir espais per a la creació de nodes logístics comarcals en espais en desús (cooperatives agràries, naus, etc.) gestionats per la pagesia per a facilitar el moviment dels seus productes en l'àmbit local i connectar-los amb els circuits logístics.

21.3 Facilitar la creació d'estructures cooperatives de distribució en mans de la pagesia.

BIODIVERSITAT AGRÀRIA

MESURA 22 Desenvolupar una estratègia territorial de l'activitat agrària amb criteris de conservació de la biodiversitat agrària, Sobirania Alimentària i resiliència al canvi climàtic.

MESURA 23 Potenciar les varietats locals i les races autòctones com a Patrimoni Cultural.

23.1 Reconèixer les varietats i races com a Patrimoni Cultural a Catalunya.

23.2 Prohibir les patents sobre la vida (OMG, CRISP-R, varietats protegides...).

23.3 Permetre la comercialització de tot tipus de material vegetal (independentment de les restriccions per registres, homogeneïtat, etc.) en base als Drets dels/les agricultors/es del TIRFFA.

23.4 Potenciar la creació d'ajuts públics que fomentin les varietats locals i les races autòctones en tota la cadena alimentària (accés a la llavor i al planter, foment del coneixement per part dels consumidors/escoles, ajudes a la producció, ajudes a la comercialització...).

23.5 Adaptar la legislació a la producció artesanal agrària de llavors.

MESURA 24 Fomentar la conservació ex-situ (fora del seu lloc d'origen i/o hàbitat natural).

24.1 Crear bancs de llavors i col·leccions vives públiques, descentralitzades i repartides per tot el territori.

24.2 Crear bancs de material genètic animal de races autòctones que permetin l'intercanvi, la diversitat genètica i l'accessibilitat per als i les ramaderes.

MESURA 25 Potenciar la biodiversitat agrària associada a l'activitat agrària.

25.1 Potenciar els sistemes d'Alt Valor Natural, coordinant els plans de conservació d'espècies i hàbitats d'interès amb l'Estratègia territorial de l'activitat agrària.

25.2 Fomentar mesures de serveis ecosistèmics per a potenciar la biodiversitat en els espais agraris (reserva de punts d'aigua permanents a les finques agràries, conservació de marges i de murs de pedra seca, manteniment dels closos com a espais de refugi de fauna útil, foment de les caixes niu, manteniment dels hàbitats dels pol·linitzadors naturals, pastura de boscos i/o rostolls...)

25.3 Prioritzar la biodiversitat del sòl en la creació de mesures agronòmiques i biològiques com a pilar de la biodiversitat en els sistemes agraris vegetals.

MESURA 26 Desenvolupar línies d'investigació sobre biodiversitat en les següents matèries:

26.1 Valorar nous cultius i espècies animals al·lòctones amb potencial agrari, amb criteris de sostenibilitat (evitant les espècies invasores, de ràpid creixement, que necessitin imputs externs o un excés de recursos naturals per a desenvolupar-se).

26.2 Estudiar les plantes silvestres autòctones.

26.3 Assajar la plantació de cultius adaptats al canvi climàtic.

26.4 Sanejament de cultius i llavors.

26.5 Realitzar una Prospecció coordinada de varietats locals.

26.6 Caracteritzar i descriure les varietats locals i races autòctones que no hagin estat estudiades per tal de conèixer-ne les característiques nutricionals, de resistència a l'estrès ambiental i a patògens; i condicions/maneig òptim.

26.7 Crear noves varietats no protegides amb perspectiva agroecològica i d'adaptació al canvi climàtic.

26.8 Criar races autòctones, dissenyar granges diverses, autosuficients que regenerin el sòl, que tanquin cicles i optimitzin la producció d'aliments.

FEMINISMES DE LA VIDA

MESURA 27 Visibilitzar i reconèixer el treball de les dones pageses, que queda amagat al produir-se en la intersecció de la subestimació dels treballs fets per les dones, el menyspreu cap a l'agricultura pagesa (en la que no funcionen els paradigmes del desenvolupament lligats a la industrialització del treball al camp), i el tractament de l'alimentació com una mercaderia.

27.1 Promoure polítiques que incloguin, entre d'altres:

- . Defensa del model de producció agropecuària familiar, social, sostenible de petita i mitjana escala.
- . Reconeixement del paper de les agricultures per a la vida (mal anomenades de subsistència).
- . Incorporació de variables de gènere en totes les estadístiques que fan referència a les dones en matèria d'alimentació i agricultura.

27.2 Garantir l'accés a les fonts de vida (aigua, llavors, terra, coneixements,...) amb perspectiva comunitària i de béns comuns.

27.3 Impulsar mesures efectives per tal d'implementar la cotitularitat.

27.4 Donar suport a la campanya de la Marxa Mundial de Dones en contra de la violència contra les dones.

MESURA 28 Desfeminitzar la responsabilitat sobre l'alimentació.

28.1 Garantir mesures efectives per a la corresponsabilitat en la provisió de l'alimentació, en totes les baules de la cadena alimentària.

28.2 Construir fórmules col·lectives i cooperatives de gestió de l'alimentació en totes les baules de la cadena.

28.3 Reconèixer l'alimentació com a dret.

28.4 Crear debat entorn de la conciliació familiar en explotacions agroalimentàries familiars.

MESURA 29 Reforçar la introducció de les activitats lligades a l'alimentació en els circuits socioeconòmics alternatius (Mercat Social, ESS i altres).

MESURA 30 Promoure serveis públics al medi rural com ara transport públic, facilitar l'accés a la sanitat i als serveis de cures de persones dependents i a l'educació en totes les etapes de la vida amb l'objectiu de garantir la sostenibilitat social.

FONTS DE VIDA

MESURA 31 Crear una llei o marc sobre gestió i governança de la terra i per la defensa del sòl agrari i facilitar l'accés a la terra.

31.1 Emmarcar i promoure la terra agrària i frenar la seva desaparició, definint zona agrícola com a bé comú i establint mesures de protecció del sòl agrícola. Crear una categoria finalista de «sòl agrari».

31.2 Promoure la preservació, l'ordenació, el desenvolupament i la gestió dels espais agraris periurbans.

31.3 Assegurar el proveïment alimentari estratègic mitjançant reserves de sòl agrícola per comarques o províncies.

31.4 Crear un organisme públic de gestió i governança de la terra.

31.5 Promoure un accés a la terra amb garanties.

31.6 Crear bancs de terres i espais-test o vivers agraris i ramaders associats a ells.

31.7 Prioritzar l'accés a la terra pels projectes que aposten per la transició ecològica i impulsar els que siguin col·lectius (en format de cooperatives, amb valors d'economia social i solidària) i de masoveria.

31.8 Prioritzar i promoure l'arrendament de terres.

31.9 Prioritzar l'accés a la terra a dones i persones joves.

31.10 Introduir mesures fiscals per tal de promoure l'arrendament de terres en desús. Introduir el procediment d'expropiació de l'ús de terra agrària abandonada com s'ha fet a València amb la Llei de l'Horta.

MESURA 32 Fomentar un ús sostenible i responsable de l'aigua.

32.1 Implementar la Directiva Marc de l'Aigua per a recuperar el bon estat dels ecosistemes hídrics i sota la premissa que no pot existir un ús sostenible de l'aigua si no considerem els rius com un patrimoni a protegir i conservar.

32.2 Afavorir mesures per millora la retenció de l'aigua al sòl.

32.3 Crear un organisme públic, amb participació social, de gestió i governança de l'aigua.

MESURA 33 Valoritzar el secà i aturar la creació de noves terres de regadiu mitjançant obres i canals de grans dimensions.

33.1 Reconvertir i replantejar el regadiu tenint en compte el territori i el context hidrològic.

33.2 Garantir la participació de la pagesia en la gestió comunitària de l'aigua

33.3 Revaloritzar l'agricultura de secà.

MESURA 34 Promoure el decreixement energètic de les explotacions agroramaderes i afavorir l'autoproducció d'energia mitjançant fonts renovables.

34.1 Promoure l'autoproducció d'energies renovables.

34.2 Crear un organisme públic, amb la participació de la societat, dedicat a la gestió dels recursos energètics i del subsòl en el territori.

EDUCACIÓ I RECERCA

MESURA 35 **Teixir aliances i generar espais de trobada a fi d'exercir una gestió democràtica en les institucions educatives i en espais de formació, de difusió de la Sobirania Alimentària i de generació de coneixement col·lectiu.**

35.1 Establir aliances entre moviments socials, la comunitat educativa escolar i les universitats per a incidir conjuntament davant de les administracions per tal d'afavorir la transversalització de la sobirania alimentària, tant a nivell curricular com en el propi sistema alimentari.

35.2 Crear grups de treball interdisciplinaris (i interuniversitaris) d'alumnat i professorat per a promoure la transició agroecològica en el context universitari amb l'objectiu de debatre, d'intercanviar coneixements i de generar comunitat

35.3 Organitzar congressos, jornades i seminaris sobre com introduir la Sobirania Alimentària en l'ensenyament.

MESURA 36 **Divulgar els impactes negatius del sistema alimentari globalitzat i les propostes de la Sobirania Alimentària.**

36.1 Incidir en els mitjans de comunicació especialitzats i generalistes i realitzar accions de comunicació a les xarxes socials.

36.2 Promoure estudis que aportin dades sobre la viabilitat econòmica i social pel desenvolupament local d'un sistema alimentari basat en la sobirania alimentària.

36.3 Promoure programes d'Aprenentatge i Servei als centres educatius que impliquin campanyes i accions de denúncia per part dels nois i noies dels impactes socials, ambientals i per a la salut del sistema alimentari global.

MESURA 37 Promoure programes educatius que treballin el cicle alimentari de forma integral a les escoles i impulsin la Sobirania Alimentària del sistema alimentari escolar.

37.1 Elaborar guies pedagògiques i materials didàctics basats en l'agroecologia escolar que considerin el cicle alimentari com un context d'aprenentatge, i que exemplifiquin formes d'incloure-ho en els Projectes Educatius de Centre.

37.2 Realitzar cursos de formació per a professorat sobre l'aprofitament educatiu del sistema alimentari i sobre la transversalització de la Sobirania Alimentària.

37.3 Impulsar els menjadors escolars ecològics des d'una perspectiva de l'agroecologia escolar.

MESURA 38 Incorporar de manera transversal i contínua la perspectiva de la Sobirania Alimentària a les formacions universitàries i professionals.

38.1 Incorporar noves assignatures optatives i troncal que incorporin la perspectiva de la Sobirania Alimentària per aquells cicles, graus i postgraus que tinguin relació amb el sistema alimentari.

38.2 Promoure cursos d'especialització i itineraris formatius Mínors en Sobirania Alimentària per tal de promoure el vincle entre disciplines ambientals i agrícoles.

38.4 Incloure un nou Grau d'Agroecologia a les universitats.

38.5 Incloure un nou Cicle Formatiu de Grau Superior d'Agroecologia i Sobirania Alimentària que integri els coneixements necessaris per tal d'incorporar nova pagesia al camp.

38.6 Facilitar l'accés dels graus mitjans als superiors de la família agrària.

38.7 Afavorir sistemes alimentaris d'universitats i centres educatius amb principis de Sobirania Alimentària i criteris agroecològics a l'hora d'atorgar llicències de restauració.

MESURA 39 Fomentar una ciència amb la gent, que promogui la construcció col·lectiva de coneixements i un diàleg horitzontal.

39.1 Crear organitzacions de pagesia i consumidores per a la investigació aplicada en Agroecologia i Sobirania Alimentària.

39.2 Generar una agenda de recerca conjunta entre els grups de recerca vinculats a la Sobirania Alimentària i els diferents actors de la cadena alimentària.

39.3 Utilitzar tècniques i metodologies que promoguin la ciència amb la gent i que sobretot inclogui la pagesia, com per exemple: la investigació participativa en finca, la investigació acció participativa o el «campesinx a campesinx».

39.4 Promoure en escoles i instituts treballs de recerca, crèdits de síntesi, etc. que impliquin recerca aplicada en Agroecologia, en col·laboració amb finques i altres projectes del sector.

39.5 Crear l'Observatori de l'Alimentació, una xarxa d'entitats que organitzin activitats comunitàries per recollir informació a partir del coneixement de la gent (horts, preus, menús de restaurants...).

POLÍTIQUES ALIMENTÀRIES GLOBALES

MESURA 40 Preservar la Sobirania Alimentària de les institucions i normes dels Tractats de Comerç i Inversió, ja que mecanismes com la cooperació reguladora o els Tribunals d'Arbitratge (ISDS), afecten la capacitat de decisió i orientació de polítiques públiques de les institucions nacionals i locals per defensar els criteris ecològics, socials, de qualitat, sostenibilitat i proximitat de la producció, distribució i consum alimentari.

40.1 Treure l'alimentació de l'OMC i dels Tractats de Lliure Comerç.

40.2 Crear una política aranzelària protectora que faci front a importacions que vulnerin els criteris de Sobirania Alimentària.

40.3 Prohibició del dumping en l'exportació a tercers països.

MESURA 41 Rebutjar l'actual PAC i promoure una política agrària que inclogui, entre altres:

41.1 Defensar el model de producció agropecuària familiar, social, sostenible de petita i mitjana escala.

41.2 Lluitar contra el despoblament rural, l'envelliment, la masculinització. Millorar la qualitat de vida al medi rural i de la cura de les persones dependents.

41.3 Lluitar contra el canvi climàtic.

41.4 Implementar mesures de regulació dels mercats: transparència i justícia en la cadena alimentària.

41.5 Atorgar ajuts directes orientats al sosteniment i suport a les rendes agràries de les explotacions petites i mitjanes lligades al territori que mantenen viu el medi rural.

41.6 Implementar mesures per tal d'enfortir el paper de les dones, que trenquin les bretxes de gènere al sector i al medi rural.

41.7 Incloure una política alimentària que reforci els drets dels consumidors i consumidores a una alimentació sana, accessible a tota la ciutadana i connectada a la resta d'objectius.

41.8 Lligada a l'ocupació i al manteniment del medi rural, implementar mesures de condicionalitat del compliment de la contractació (fixa o temporal) de qualitat, amb reconeixement dels drets laborals, i afavorir els sectors i activitats amb més capacitat per generar ocupació digna i de qualitat.

MESURA 42 Promoure una estratègia de bioregionalització de la producció, distribució i consum alimentari, com a forma de canviar les tendències actuals d'un mercat alimentari global a mida de les multinacionals del sector.

MESURA 43 Dotar de competències directes a les institucions locals per establir els seus criteris de compra pública i contractació de serveis públics.

MESURA 44 Eliminar l'extensió als municipis de la Directiva (UE) 2015/1535, dependent de la Directiva Bolkestein, en funció de la qual els Estats membres tenen l'obligació de notificar a la Comissió Europea dels projectes de reglamentacions en l'àmbit de serveis públics o contractació pública per obtenir-ne el vistiplau abans de la seva adopció.

MESURA 45 Promoure aliances entre moviments consumidoristes a nivell internacional, com a forma d'apoderament d'aquest moviment sobre els seus drets, fent front a dinàmiques dels mercats que s'imposen a escala internacional.

MESURA 46 Subscriure com a país, la resolució sobre Drets dels camperols i camperoles de les Nacions Unides (ONU), que protegeix els drets a la terra, les llavors, els mercats locals i el respecte a la biodiversitat de les comunitats camperoles.

MODEL TERRITORIAL

MESURA 47 **Reconstruir el contracte social i trencar el binomi món urbà-món rural, de manera que el coneixement de la realitat de l'entorn rural sigui real i defugi tòpics i discursos abstractes.**

47.1 Internalitzar les «externalitats positives» (socials, ecològiques) d'un entorn rural de qualitat, a través de tipus impositius, taxes territorials o altres.

47.2 Integrar els reptes del territori rural en els diferents espais i nivells formatius

47.3 Creació d'un relat rural real i transversal, que sigui present als diferents espais i nivells formatius, i espais periodístics.

47.4 Aprofitar el turisme rural com altaveu i mitjà per transmetre reptes dels territoris rurals i agraris.

MESURA 48 **Protegir i fomentar les xarxes de cooperació local i regionals per al disseny, la implementació, el seguiment i l'avaluació de polítiques i programes per a l'impuls de la sostenibilitat local/rural**

48.1 Crear sistemes de planificació de la producció i també de la distribució.

48.2 Emprar els principis de l'Economia Social, Solidària i Cooperativa com a marc organitzatiu.

48.3 Impulsar les garanties laborals (i polítiques de protecció laboral) de feines temporals. Protegir especialment els drets de les persones migrades que treballen com a jornalers/es agràries (especialment en agricultura i turisme)

48.4 Crear una xarxa de menjadors col·lectius públics o privats.

MESURA 49 Protegir els espais i dinàmiques agroforestals sostenibles i empoderades a nivell local de tendències i accions especulatives i de criteris de rendibilitat del mercat.

49.1 Impulsar la planificació urbanística sempre de baix cap a dalt, i de manera consensuada amb els municipis veïns (incloent planificacions regionals, territorials – com els plans territorials parcials-, etc.).

49.2 Implementar la Llei d'Espais Agraris.

49.3 Elaborar polítiques específiques per a les zones de muntanya.

49.4 Incidir en el fet que la planificació d'espais naturals inclogui i sigui realment compatible amb la realitat i amb la promoció agrària sostenible.

49.5 Protegir el dret a l'habitatge en zones rurals; per exemple, prioritzant la rehabilitació de l'habitatge principal i, si s'escau, la nova creació d'habitatge; i limitant les segones residències en zones amb problemes d'accés a l'habitatge.

MESURA 50 Fomentar la sobirania local i regional a través de la creació d'estructures de democràcia directa sostenibles en el temps i de consum i contractació pública responsable.

50.1 Adaptar les divisions administratives a la realitat i a les possibilitats d'un vertader control i acció democràtica: eliminar les diputacions, potenciar les mancomunitats, potenciar el municipalisme, unió de municipis mantenint l'autonomia d'unitats de població a través d'entitats municipals descentralitzades.

50.2 Incloure clàusules que fomentin la sobirania alimentària en la contractació pública.

50.3 Crear taules de concertació públicoprivades pel disseny, la implementació, el seguiment i l'avaluació de polítiques i programes d'impuls de la sostenibilitat territorial.

AIXEQUEM
LA REPÚBLICA

www.aixequemlarepublica.cat